

NOBEL EKONOMİ ÖDÜLLERİ

İktisat bilimi alanında dünyanın en prestijli ödülü kabul edilen Nobel İktisat ödülü,
İsveç Kraliyet Bilimler Akademisi TARAFINDAN, 1979 yılında
Theodore W. Schultz'a (Chicago Üniversitesi, ABD) verilmiştir. Schultz bu
ödüle “*Ekonomik Kalkınma ve Daha da Özel Olarak Gelişme Yolundaki Ülkelerin Sorunlarına Yönelik Araştırma
Alanındaki Öncü Çalışmalarından*” dolayı layık görülmüştür.

THEODORE W. SCHULTZ - 1979 NOBEL EKONOMİ ÖDÜLÜ

Yaşam Öyküsü: 30 Nisan 1902'de ABD'nin Güney Dakota Eyaleti'nin Arlington kentinde doğdu. Büyük bir tarım kenti olan Amerika'nın bu derin eyaletinde, ailesi bu bölgedeki herkes gibi tarımla uğraşmaktaydı. Gençliği, Birinci Dünya Savaşını izleyen ve özellikle de köylü dünyasını vuran ekonomik zorluklarla damgalanmıştır. Tarım fiyatlarının yarı yarıya düştüğü, bankaların iflas ettiği bu döneme mizahi açıdan yaklaşarak “kötü dönemler iktisatçılar için iyidir” şeklinde yaklaşabiliyordu. Savaş sırasında yaşanan emek kıtlığı onu uzun bir süre eğitimine ara vererek ailesine tarımsal çalışmalarda yardım etmeye yönlendirdi. 1930 yılında E. Werth ile evlenen ve üç çocuğu olan Schultz, 1998 yılında hayatını kaybetti.

Eğitim-Kariyer: Babasının yönlendirmesi ile birlikte eğitim hayatına Güney Dakota Eyaletinde yer alan Ziraat Okulunda başlayan Schultz, özellikle Birinci Dünya Savaşı sırasında yaşanan emek kıtlığı nedeniyle uzunca bir süre lise eğitimine ara vermek zorunda kaldı. Okula ancak 19 yaşında dönebilen Schultz, burada izlediği birkaç tarım dersi izlemiş, sonra eğitimden zevk almış ve Güney Dakota eyalet koleji sınavlarını başarıyla vermiştir. Böylece 20 yaşını geçmişken eğitim açığını üç yıl içinde kapatmış ve eğitimini Wisconsin Üniversitesinde sürdürmüştür. Lisans derecesini 1927 yılında tamamlayan Schultz, doktora derecesini aynı üniversitede “Tarım Ekonomisi” alanında yaptığı çalışma sonucunda elde etmiştir. Onu en çok etkileyen hocaları J. Commons ve S. Perlman olmuştur. Kendi açıklamasına göre bu kişilere karşı “hayatı boyunca entelektüel borç taşıyacaktı”. Üniversite hocalığındaki çıraklığını, 1930'dan itibaren Iowa eyalet kolejinde yapmıştır. 1943'te, deney alanını genişletmek üzere ünlü Chicago Üniversitesindeki bir görevi kabul etmiştir. Burada 1952 yılında “Charles L. Hutchinson” kürsüsünün başına geldikten sonra, emekli olana kadar kalacaktır. 1960'ta Amerikan tarım iktisatçıları birliği başkanı olmanın yanı sıra hem Amerikan yönetimi hem de uluslararası örgütler nezdinde önemli bir danışman olmuştur.

Hobileri: Bir kalkınma iktisatçısı olan Schultz, araştırmaları gereği sıklıkla azgelişmiş ülkelere gitmekte ve özellikle tarım çiftçileri ile sohbet etmekteydi. Hatta çoğu zaman farklı ülkelerde katıldığı konferans ve toplantılarda dahi, kesinlikle tarım arazilerine uğramadan edemezdi.

İktisat Bilimine Katkıları: Kökeni ve ortamı onu genç yaşlardan itibaren tarımın ekonomik sorunlarıyla ilgilenmeye yönlendirmiştir. 1932'den itibaren toprakta azalan verimler kanununun geçerliliğini sorgulamaya başlamış, 1960'lı yıllarda eğitim ve beşeri sermaye sorunlarını incelemeye yönelmiş ve bu iki uzmanlık alanı onu doğal olarak üçüncü dünyanın kalkınma sorunlarını incelemeye götürmüştür. Ona göre, tarım dünyasına ekonomik mekanizmalardan çok siyasal kurallar hükmetmektedir. Özellikle yeryüzünde büyük potansiyelleri olmasına rağmen halen çok sayıda güçle karşılaşan fakir ülkelerin bulunması bu durumu açıklamaktadır. Bu durumun düzeltilmesi için her şeyden önce yeniliklerin eğitim alanında yapılması ve beşeri sermayenin geliştirilmesi yönünde olması gerekmektedir. Schultz'a göre “insani sermaye”nin uzun vadeli büyümedeki önemi, özsel. Bütün bunlar onu “insani sermaye teorisi” oluşturmaya yöneltti. Hatta onun “eğitim ekonomisi” adı altında bir disiplin oluşturduğu da söylenmektedir. Ayrıca tarım ekonomisi ve eğitim ekonomisi alanlarında yaptığı çalışmalar, onu azgelişmişlik sorunları konusunda da çalışmaya yöneltmiştir.